

Les diftonger

Les *hai*, *dinosaur*, *tøys*, *seile*.

I alle de fire ordene over kommer to vokaler rett etter hverandre, i samme stavelse: *ai*, *au*, *øy*, *ei*.

Nå skal dere møte noen tekster som er leseøvelser. Mange av ordene har diftonger i seg.

AI

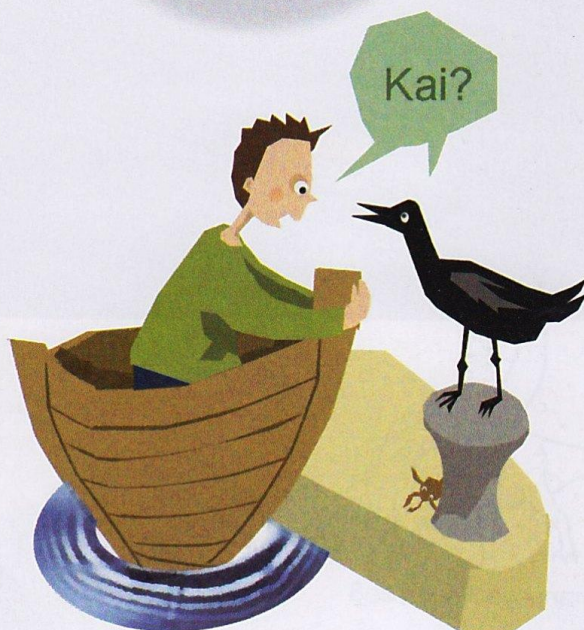
Det er ikke veldig mange vanlige ord med diftongen **ai**, men det finnes for eksempel:

trær som svaier
flagg som vaier
17. mai
glupske haier
varme paier
mais –
og thai-mat

Det er **ai**
i Kuwait,
i Hawaii,
i Shanghai
i Thailand.

Ai – regle

Kaia og Maia,
Laila og Mai
var alle forelsket
i Kai Nikolai.
I Kai pai
kalle valle vai
kalle valle Nikolai.

En kaie er en fugl.
Å kaie er å legge til kai.

AU

Slår du deg, sier du kanskje **auuuuu**.
Det er en **haug** ord med diftongen **au** i seg.

Telleregler med au

En dinosaur, to maur,
tre kosmonauter, fire astronauter,
fem sauer, seks som mjauer,
sju får applaus, av rause Klaus,
åtte hauger, ni sauer,
ti er tause.
Så er det pause!

Au-sang

Pause, flause, taus, forbause,
maur, staur, dinosaur.
Sau, tau, raute, mjaue,
haug, lauv, snaue, flaue.
Astronauter, kosmonauter,
dau, graut, raus, applaus.

Melodi: Gubben Noa

Au-vers

En vassen graut
som smaker flaut.
En dinosaur
som eter maur.
En ullen sau
som står i tau.
Au, au!

ORDBANK

- kosmonaut – romfarer (russisk)
- astronaut – romfarer (amerikansk)
- raus – gavmild
- staur – stang, kjepp
- lauv – løv
- snaue – bare

DIALEKT

Noen uttaler ordet *sau* /sæv/. Hva sier dere?

FLERE NAVN MED AU I

Paul Aud
Gaute Kjellaug
Audun Olaug

ØY

Nå skal dere ha lesegyms og trene på **øy**-ord som **bøye** og **tøye**.

Bruk venstre og **høyre øye**, og les **nøye**!

Spørsmål med **øy**-ord

Spiller du på fløyter?

Er du god på skøyter?

Har du god fordøyelse?

Spiser du med fornøyelse?

Snakker papegøyer?

Tøyser du og skøyer?

Trives du på sløyden?

Er du redd i høyden?

Har du bøyd og tøyd?

Da er jeg fornøyd.

Enda flere spørsmål

Hvorfor ligger du til køys?

Har du skylda for no'tøys?

Har du laget ablegøyer?

Har du vært en liten skøyer?

Det var jammen litt for drøyt!

Du må slutte med sånn sprøyt!

Øy-regle

En steinhaus – ei røys!

Litt tull – litt tøys!

Ei kanne – ei sprøyte!

En farkost – ei skøyte!

Litt bråk – litt støy!

Litt skøy – litt gøy

– med øy!

Ei

Ingen av diftongene på norsk er mer brukt enn **ei**.

Speid etter dem her! Dere greier nok å **leite** dem fram!

Eia popeia – ei regle

Eia popeia,
det blåser så leit!
Vinden er ille,
det er ikke greit!

Ei-setninger

- Ei feit geit skeit.
- En keivhendt sveitser skreiv skeivt.
- Reis i vei i en fei!
- Leit og lite greit å være meis i heis.

Spørsmål med ei-ord

Har du peiling på seiling?
Har du spleisa på reisa?
Har du veiva med sleiva?
Har du sett deg i feil speil?
Har du dreisen på peisen?
Fikk du en i fleisen i heisen?
Har du reine bein?
Nei, det har ikke jeg!

